

Ochrana stromořadí v obcích je důležitá, ale...

31.7.2024 - | Sdružení místních samospráv ČR

I nejmenším obcím stanovují nové povinnosti (vedení evidence stromořadí a vytvoření fondu péče o dřeviny), ale také například úpravy v oblasti světelného smogu.

K opatřením, jež se zaměřují na ochranu dřevin, podávalo sdružení připomínky zejména praktického charakteru. Předkladatel vytvořil zcela nový institut ochranného pásma stromořadí rostoucích na veřejném prostranství v zastavěném území nebo zastavitelné ploše. Novinka by znamenala, že stromořadí v intravilánu budou mít napříště vyšší míru ochrany, neboť jeho ochranné pásmo bude tvořit souvislý prostor tři metry na obě strany. Jakýkoli zásah do stromořadí, a to včetně správy dopravní infrastruktury a vodovodů a kanalizací, by nově posuzoval a schvaloval orgán ochrany přírody (na obci s rozšířenou působností).

Podmínky

SMS ČR to označilo za nepřijatelné, zejména v kontextu výjimky z daného ustanovení pro správce např. energetické infrastruktury. Navrhlo, aby byly vytvořeny podmínky pro řešení střetů ochranných pásem stromořadí a stávajících prvků infrastruktury ve veřejném prostoru také pro vodovody a kanalizace. Jinak by totiž mohlo docházet k situacím, kdy kvůli soustavnému zamítání orgánem ochrany přírody nebude možné rekonstruovat vodovody, kanalizace či silniční infrastrukturu.

Aby mohla být stromořadí chráněna, je nutné mít přehled o jejich umístění. Pro obce to znamená novou povinnost v podobě vedení evidence stromořadí a jejich ochranných pásem a předávání této dokumentace do registru krajiny.

Náhradní výsadba a nový výpočet kompenzačního poplatku

Resort životního prostředí přišel i s několika změnami, které se týkají kácení, resp. kompenzací za ně. Kromě náhradní výsadby navrhuje zcela nový výpočet kompenzačního poplatku. V materiálu se uvádí, že náhradní výsadba má být ukládána do 1 000 metrů od schváleného záměru kácení. Zvyšují se sazby za přestupky proti ochraně přírody, a to až na 10, resp. 20 milionů. Rovněž chce zavést třicetidenní lhůtu pro povinné oznámení povoleného kácení.

Připomínky SMS ČR se týkaly zejména veřejně prospěšných staveb

Sdružení navrhlo, aby byly veřejně prospěšné stavby vyňaty z poplatkové povinnosti a aby mohla být v jejich případě náhradní výsadba dále než v okruhu 1 000 metrů – veřejné stavby totiž mají často jedno specifické místo, na němž mohou být postaveny, pokud by však náhradní výsadba nemohla být uložena do 1 000 metrů, hrozilo by, že se stavební záměr neschválí. Co se týká sankcí za přestupky, sdružení požádalo, aby byla pro veřejné subjekty ponechána původní sazba, tedy jeden, resp. dva miliony korun. Byť i tato sazba může být pro některé obce problematičtější, nebude likvidační. Co se pak oznámení povoleného kácení týče, navrhlo SMS ČR zkrátit lhůtu na 7 dní.

Způsob stanovení poplatku za kácení

Jedna ze zásadních změn se týkala nově navrženého způsobu stanovení poplatku za kácení. Ten totiž značně zvýší administrativní náročnost tohoto úkonu zejména tím, že bude vyžadovat, aby na orgánu

ochrany přírody a krajiny (na obcích s rozšířenou působností) působili vysoce odborně vzdělaní pracovníci v oblasti dendrologie. Nikdo jiný podle nového výpočtu nedokáže poplatek stanovit. SMS ČR proto požádalo, aby se zvýšil příspěvek na přenesenou působnost, pokud nebude způsob výpočtu sjednocen s jinými standardy.

Fond péče o dřeviny

Součástí novely je dále vytvoření fondu péče o dřeviny, který návrh zákona předpokládá na úrovni všech obcí. Do tohoto fondu budou odváděny poplatky za kácení, z nichž bude moci být financována pouze péče o další dřeviny na území obce. Poplatek nepůjde do tohoto fondu celý, ale má se v nejasném poměru dělit mezi obec a ORP. Sdružení požadovalo, aby byl tento poměr pevně stanoven v zákoně a vyčíslen přibližný objem fondu pro každou kategorii obcí, také aby prostředky z fondu směřovaly na výsadbu a péči o zeleň jako takovou, nikoli výhradně dřevin.

Výpočet pro kompenzace a následná péče

Sdružení předkladatele vyzvalo, aby upřesnil, který výpočet bude pro kompenzace za kácení dřevin používat. Ani to totiž v návrhu novely nespecifikuje a namísto toho nesystémově představuje další způsob výpočtu, který ovšem rovněž trpí nedostatky. Požadovalo také, aby orgány ochrany přírody (ORP) vedle kontrol a vymáhání náhradní výsadby dohlížely na následnou péči, což se nyní neděje.

Osvětlení v nočních hodinách

Z ekologických opatření navržených v materiálu připomínkovalo SMS ČR omezení veřejného a soukromého osvětlení v nočních hodinách. Zákon stanovuje, že do pěti let od účinnosti novely budou muset nejen soukromí vlastníci, ale také obce (osvětlení komunikací, sportovišť...) upravit veřejné osvětlení tak, aby napříště minimalizovalo nežádoucí účinky na rostliny, živočichy a ekosystémy. Tohoto se má dosáhnout vhodným umístěním, technickým provedením, fyzikálními vlastnostmi nebo omezením doby provozu na nezbytnou dobu tak, aby bylo v souladu s technickou normou. Pokud tak neučiní obec sama, bude jí to uloženo ze strany orgánu ochrany přírody (ORP). Sdružení požadovalo vyjmout z výčtu ta veřejná osvětlení, která často slouží k posílení bezpečnosti nebo jsou rovnou nařízena ze zákona (komunikace). S tím pak souvisel návrh týkající se výměny výbojek veřejného osvětlení za ekologické v době pěti let od schválení zákona. Zde sdružení požádalo o odstranění daného ustanovení jako takového, neboť má potenciál neúměrně zatížit obce náklady za výměny světelných zdrojů, obzvlášť pokud by nějaká výměna v poslední době proběhla a musela se tedy dělat dvakrát.

Požadavky musí být nejen environmentální...

SMS ČR chápe záměry předkladatele. V souladu s myšlenkou udržitelného rozvoje musí být ale všechny požadavky nejen environmentální, ale také sociální a ekonomicky akceptovatelné. Stejně tak je nutné připravovat legislativu, která bude srozumitelná a nebude způsobovat problémy při aplikační praxi. SMS ČR nyní očekává, jaký postoj Ministerstvo životního prostředí k jeho připomínkám zaujme.

Vojtěch Svoboda

ve spolupráci s Barborou Fürstovou

legislativní oddělení SMS ČR

Text byl publikován v aktuálním vydání zpravodaje SMSka. Celé číslo si přečtete v elektronické podobě zde. Archiv s předchozími vydáními si otevřete zde.

<https://www.smscr.cz/o-sms-cr/aktuality/ochrana-stromoradi-v-obcich-je-dulezita-ale-3838cs.html>